

Δραστηριότητες της «Ελληνικής Επιτροπής Διεθνών Σχέσεων και Ανταλλαγών Φοιτητών Ιατρικής – Hel.M.S.I.C.» στη Θεσσαλονίκη, κατά την περίοδο 1981-1986*

Θεόδωρος Ι. Δαρδαβέσης
Ιατρός, Υγιεινολόγος-Βιοπαθολόγος

Εισαγωγή

Ανακαλώντας στη μνήμη μου την περίοδο των φοιτητικών σπουδών, με ιδιαίτερη συγκίνηση αναπολώ τη θητεία μου στην «Ελληνική Επιτροπή Διεθνών Σχέσεων Φοιτητών Ιατρικής – Greek Medical Students International Committee» (Gre.M.S.I.C., vuv Hel.M.S.I.C.). Μια θητεία η οποία μου προσέφερε αξιοσημείωτες ηθικές, επιστημονικές και κοινωνικές εμπειρίες και η οποία πιστεύω ότι επηρέασε σημαντικά τη νοοτροπία και τις στάσεις μου, αρχικά ως φοιτητή και μετέπειτα ως ιατρού και ενεργού πολίτη.

Η συμπλήρωση του ιωβηλαίου, των 50 χρόνων, από την ίδρυση της Hel.M.S.I.C. (1958-2008) και ο εορτασμός της επετείου στα πλαίσια της «Φοιτητικής Εβδομάδας του Α.Π.Θ.», μου έδωσαν την ευκαιρία να ανατρέξω στα γεγονότα και εμπειρίες, τις οποίες βίωσα ως ενεργό μέλος της, κατά την περίοδο 1981-1986.

Η δραστηριοποίηση στη Hel.M.S.I.C.

Δύο περίπου μήνες πριν από την έναρξη των σπουδών μου στην Ιατρική Σχολή του Α.Π.Θ. είχα την τύχη να συναντήσω σε συγγενικό σπίτι στην Αθήνα, τον αείμνηστο ακαδημαϊκό Νικόλαο Λούρο, ο οποίος, αν και μονοπωλούσε το ενδιαφέρον όλων των παρευρισκομένων, μου έκανε την τιμή να συνομιλήσει αρκετή ώρα μαζί μου και

μεταξύ άλλων παραινέσεων να αναφέρει το εξής: «...Να δραστηριοποιηθείς στη Hel.M.S.I.C. Είναι μια σπουδαία Οργάνωση με διεθνείς ορίζοντες και δυνατότητες να προσφέρει πολλά στους Έλληνες φοιτητές ιατρικής....». Πολύ αργότερα διάβασα, συμπτωματικά, σε κάποιο παλαιό έντυπο της Οργάνωσης, ότι ο αείμνηστος Ν. Λούρος είχε αναγορευτεί το 1964 Επίτιμος Πρόεδρος της Hel.M.S.I.C. λόγω της προσφοράς του στις ποικίλες δραστηριότητές της.

Λίγες ημέρες μετά την εγγραφή μου στο Πανεπιστήμιο, επηρεασμένος από την προτροπή του Ν. Λούρου, διακατεχόμενος από έντονη συστολή και αμηχανία και έχοντας σ' έναν φάκελο κάποια διπλώματα ξένων γλωσσών, τα οποία πίστευα ότι έπρεπε να προσκομίσω, αναζήτησα και βρήκα το γραφείο του παραρτήματος της Hel.M.S.I.C. στην Ιατρική Σχολή της Θεσσαλονίκης.

Οι πρώτες εντυπώσεις μου ήταν ουδέτερες έως αρνητικές. Η τοπική επιτροπή της Θεσσαλονίκης ήταν τότε στελεχωμένη από τρεις μόνο φοιτητές, που ολοκλήρωναν τις σπουδές τους και οι οποίοι φαίνεται ότι αναζητούσαν νέα μέλη, αφού η πρότασή μου να βοηθήσω όπως και όπου μπορώ, έγινε ασμένως αποδεκτή. Μου ανέθεσαν να συντάξω 5-6 επιστολές στην Αγγλική. Ανταποκρίθηκα αμέσως. Μου ζήτησαν να μεταφέρω κάποια κείμενα οδηγιών και κανονισμών.

* Ομλία, η οποία πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της «Φοιτητικής Εβδομάδας του Α.Π.Θ.», με την ευκαιρία του εορτασμού των 50 χρόνων από την ίδρυση της «Ελληνικής Επιτροπής Διεθνών Σχέσεων και Ανταλλαγών Φοιτητών Ιατρικής – Hel.M.S.I.C.» (1958-2008). Θεσσαλονίκη, 19 Μαΐου 2008.

Ανταποκρίθηκα αμέσως. Σιγά-σιγά η ευθύνη των περισσοτέρων γραφειοκρατικών υποθέσεων πέρασε στα χέρια μου, ενώ άρχισα να αντιλαμβάνομαι τα εγγενή προβλήματα της λειτουργίας του παραρτήματος της Hel.M.S.I.C. στη Θεσσαλονίκη.

Κατά την περίοδο 1967-1974 όλες οι φοιτητικές Οργανώσεις είτε είχαν αδρανοποιηθεί, είτε είχαν αποκτήσει διορισμένες διοικήσεις. Μετά τη μεταπολίτευση και την επανάληψη των δημοκρατικών διαδικασιών σε όλους τους τομείς, η διοίκηση της Hel.M.S.I.C. πέρασε στην ευθύνη του «Συλλόγου Φοιτητών Ιατρικής του Α.Π.Θ.». Ο «Σ.Φ.Ι.Α.Π.Θ.» με βάση την αναλογία της εκπροσώπησης των πολιτικών φοιτητικών παρατάξεων στο Διοικητικό του Συμβούλιο, υποδείκνυε τα μέλη του Δ.Σ. του παραρτήματος της Hel.M.S.I.C. στην Ιατρική Σχολή του Α.Π.Θ., τα οποία στη συνέχεια προχωρούσαν σε συγκρότηση σε σώμα. Το αποτέλεσμα ήταν να επέλθει σταδιακά μία αποδυνάμωση του παραρτήματος και οι δραστηριότητές του να περιοριστούν μόνο στη διεκπεραίωση της επιλογής φοιτητών για μετάβαση στο εξωτερικό, στα πλαίσια των διεθνών μορφω-

τικών ανταλλαγών. Η συγκεκριμένη δραστηριότητα ήταν, και θεωρώ ότι παραμένει, η κορυφαία δραστηριότητα της Hel.M.S.I.C. Υπήρχαν όμως πολλοί άλλοι τομείς, οι οποίοι μπορούσαν να ενεργοποιηθούν προς όφελος των Ελλήνων φοιτητών ιατρικής...

Η Hel.M.S.I.C. και η I.F.M.S.A.

Η «Ελληνική Επιτροπή Διεθνών Σχέσεων Φοιτητών Ιατρικής» (Gre.M.S.I.C., vuv Hel.M.S.I.C.) είναι μέλος της “International Federation of Medical Students Associations – I.F.M.S.A.”, η οποία ιδρύθηκε το 1951 στην Κοπεγχάγη. Η I.F.M.S.A., κατά την περίοδο στην οποία υπήρξα μέλος της Hel.M.S.I.C., αριθμούσε 70 περίπου Οργανώσεις μέλη, οι οποίες εκπροσωπούσαν περισσότερους από 200.000 φοιτητές ιατρικής. Η I.F.M.S.A. συνεργαζόταν τότε και συνεχίζει να συνεργάζεται αγαστά έως και σήμερα με την W.H.O. (World Health Organization), την W.M.A. (World Medical Association), την U.N.E.S.C.O. και άλλες διεθνείς Οργανώσεις, ενώ στα πλαίσια των δραστηριοτήτων της έχουν συγκροτηθεί και λειτουργούν Επιτροπές (Standing Committee), οι οποίες έχουν συγκεκριμένα αντικείμενα. Οι πλέον σημαντικές από τις Επιτροπές αυτές είναι οι εξής:

1. H “Standing Committee on Professional Exchange” (SCOPE), η οποία συντονίζει κάθε χρόνο το πρόγραμμα των μορφωτικών ανταλλαγών φοιτητών ιατρικής.
2. H “Standing Committee on Medical Education” (SCOME), η οποία ασχολείται με τη μελέτη διαφόρων ζητημάτων τα οποία αφορούν στην ιατρική εκπαίδευση.
3. H “Standing Committee on Population Activities” (SCOPA), η οποία μελετά διάφορες πτυχές των δραστηριοτήτων του ανθρώπου, όπως είναι η δημογραφική σύνθεση, οι συνθήκες ζωής διαφόρων λαών και άλλα.
4. H “Standing Committee on Environment” (SCOE), η οποία ασχολείται με περιβαλλοντολογικά ζητήματα.
5. H “Standing Committee on Prevention of Nuclear War” (SCOPNW), η οποία προσπαθεί να ευαισθητοποιήσει τους φοιτητές της Ιατρικής για τους κινδύνους τους οποίους αντιμετωπίζει η ανθρωπότητα από την πιθανότητα ενός πυρηνικού πολέμου.
6. H “Standing Committee on Refugees” (SCOR), η οποία επιλαμβάνεται των ιατροκοινω-

νικών προβλημάτων των προσφύγων.

Η «Ελληνική Επιτροπή Διεθνών Σχέσεων Φοιτητών Ιατρικής» ιδρύθηκε στην Αθήνα το 1958. Το 1961 ιδρύθηκε ανάλογη επιτροπή στη Θεσσαλονίκη, στα πρώτα βήματα της οποίας σημαντικός συμπαραστάτης υπήρξε ο αειμνηστος Καθηγητής Αλέξανδρος Συμεωνίδης. Το 1968 η Επιτροπή της Θεσσαλονίκης συνενώθηκε με την αντίστοιχη επιτροπή της Αθήνας, αποκτώντας κοινή διεθνή εκπροσώπηση, έχοντας όμως, όπως προαναφέρθηκε, μέχρι το 1974 διορισμένη από εξωπανεπιστηματικούς παράγοντες διοίκηση.

Οι δραστηριότητες της Hel.M.S.I.C. στη Θεσσαλονίκη κατά την περίοδο 1981-1986

Με την εγγραφή μου ως μέλους της Hel.M.S.I.C. το 1981, σε συνεργασία με τα τρία παλαιότερα μέλη της και έχοντας προηγουμένως λάβει την έγκριση του Δ.Σ. του «Συλλόγου Φοιτητών Ιατρικής», ξεκινήσαμε μια συντονισμένη προσπάθεια στελέχωσης του παραρτήματος της Οργάνωσης στη Θεσσαλονίκη με νέα μέλη, θέτοντας ως προϋπόθεση την αποδεδειγμένη καλή γνώση της Αγγλικής. Σύντομα αρκετοί συνάδελφοι, φοιτητές και φοιτήτριες, ανταποκρίθηκαν στην πρόσκλησή μας. Ακολούθησαν εκλογές για την ανάδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου, στο οποίο κατέλαβα τη θέση του Local Exchange Officer (τοπικός υπεύθυνος διεθνών σχέσεων και ανταλλαγών), ενώ στις δύο επόμενες, ανά διετία πραγματοποιήσεις εκλογές, εκλέχθηκα αντίστοιχα Αντιπρόεδρος και Πρόεδρος του Δ.Σ.

Τον Μάρτιο του 1982 είχα την ευκαιρία να συμμετάσχω στο "61st Exchange Officers Meeting" της I.F.M.S.A., το οποίο διοργανώθηκε στους Δελφούς. Τότε συνειδητοποίησα το εύρος των δυνατοτήτων της Hel.M.S.I.C., στην οποία είχα την τιμή να είμαι μέλος. Επί τρεις ημέρες στο μοναδικό φυσικό περιβάλλον των Δελφών, στις εγκαταστάσεις του «Διεθνούς Πολιτιστικού Κέντρου», 80 περίπου φοιτητές ιατρικής από δεκάδες χώρες του κόσμου είχαμε την ευκαιρία να ανταλλάξουμε απόψεις, να διαμορφώσουμε προτάσεις και να αποφασίσουμε δραστηριότητες σ' ένα πνεύμα συναδελφικότητας, κατανόησης και διατύπωσης επιχειρημάτων υψηλού επιπέδου, που βίωνα για πρώτη φορά, συνειδητοποιώντας παράλληλα τη σημασία της προσέγγισης των ποικίλων ζητημάτων ιατρικής, παιδείας και υγείας γενικότερα, χωρίς φυλετικές, κοινωνικές,

INTERNATIONAL FEDERATION OF MEDICAL STUDENT ASSOCIATIONS

ελληνική
επιτροπή διεθνών
σχέσεων - ανταλλαγών
φοιτητών ιατρικής

GRE. M.S.I.C. THESSALONIKI OFFICE - 1986

θρησκευτικές, αλλά και πολιτικές προκαταλήψεις.

Οι εμπειρίες, που αποκομίστηκαν στο Διεθνές Συνέδριο των Δελφών, συνεισέφεραν στο έναυσμα μιας πολυεπίπεδης δραστηριοποίησης της Hel.M.S.I.C. στη Θεσσαλονίκη, η οποία και παρά τις δυσκολίες που συχνά ανέκυπταν συνεχίστηκε αδιάλειπτα μέχρι το 1986.

Η δραστηριοποίηση της Hel.M.S.I.C. στη Θεσσαλονίκη της προσέδωσε, σταδιακά, αναγνωρισμότητα και κύρος, που συνετέλεσαν, ώστε κατά τη Γενική Συνέλευση της Hel.M.S.I.C. το 1983 και ύστερα από παρέλευση 20 περίπου ετών, να εκλεγούν από την Επιτροπή Θεσσαλονίκης ο Αντώνης Στυλιανάκης ως Πρόεδρος της Hel.M.S.I.C. και ο Θεόδωρος Δαρδαβέσης ως National Exchange Officer.

Την περίοδο 1981-1986 η Hel.M.S.I.C. πλαισιώθηκε από αξιοσημείωτο αριθμό φοιτητών ιατρικής του Α.Π.Θ., οι οποίοι προσπαθούσαν με συνέπεια να ασκήσουν τις αρμοδιότητές τους και να διεκπεραιώσουν τις υποχρεώσεις που αναλάμβαναν. Παρά το γεγονός ότι έχουν παρέλθει από τότε 20 και πλέον χρόνια, με συγκίνηση ενθυμούμαι τα ονόματα των περισσοτέρων, τα οποία τα παραθέτω στον πίνακα που ακολουθεί, σημειώνο-

ντας όσων τις ειδικότητες γνωρίζω ότι ασκούν σήμερα, καθώς και τις θέσεις στο Δ.Σ. της Hel.M.S.I.C., που είχαν κατά καιρούς αναλάβει.

Ονομαστικός κατάλογος φοιτητών Ιατρικής Α.Π.Θ. που διετέλεσαν μέλη της Hel.M.S.I.C. στη Θεσσαλονίκη κατά την περίοδο 1981-1986

1. Βαδαρλή-Μακρυγιαννάκη Γεωργία, Πλαστικός Χειρουργός (LEO: 1981-82, Πρόεδρος: 1982-83 στην Επιτροπή Θεσσαλονίκης).
2. Βαρβαρέσου Αικατερίνη.
3. Βουλγαρόπουλος Κωνσταντίνος (εργάζεται στις Η.Π.Α.).
4. Γαλανός Όθων.
5. Γιαννοπούλου Χριστίνα, Παιδίατρος.
6. Γιαννούλη Ελένη, Βιοπαθολόγος.
7. Γιουματζίδου Χάρις, Πλαστικός Χειρουργός.
8. Δανιήλ Αικατερίνη.
9. Δαπόντε Αλέξανδρος, Μαιευτήρας-Γυναικολόγος, Επ. Καθηγητής της Ιατρικής Σχολής Θεσσαλονίκης.
10. Δαρδαβέσης Θεόδωρος, Υγιεινολόγος-Βιοπαθολόγος, Επ. Καθηγητής Ιατρικής Σχολής Α.Π.Θ. (LEO: 1982-83, Αντιπρόεδρος: 1983-85, Πρόεδρος: 1984-86 στην Επιτροπή Θεσσαλονίκης και National Exchange Officer της Hel.M.S.I.C. Ελλάδας: 1983-1985).
11. Ευσταθίου Μαρία, Ρευματολόγος.
12. Κίαφα Μαρία, Παιδοκαρδιολόγος.
13. Κιτικίδου Κορίνα, Καρδιολόγος.
14. Κομνηνού Δέσποινα, άνευ ειδικότητας.
15. Κυνηγού Μαρία, Ωτορινολαρυγγολόγος.
16. Μαυροπούλου Σοφία.
17. Μικρούλης Γρηγόρης, Ιατρός Φυσικής Ιατρικής Αποκατάστασης (Ταμίας: 1984-85 στην Επιτροπή Θεσσαλονίκης).
18. Μπάμιου Ντόρις.
19. Μπουμπάρας Άγγελος.
20. Παπαγεωργίου Παναγώτης.
21. Πάντος Γεώργιος.
22. Πετσάνης Χρήστος, άνευ ειδικότητας (Αντιπρόεδρος: 1981-82 στην Επιτροπή Θεσσαλονίκης).
23. Σαραβέλος Σωκράτης, Οφθαλμίατρος (Μέλος του Δ.Σ.: 1984-85 στην Επιτροπή Θεσσαλονίκης).
24. Σαραβέλος Χάρης, Μαιευτήρας-Γυναικολόγος.
25. Σιδέρη Μυρτώ.

26. Σταυρίδης Ιωάννης.
27. Στυλιανάκης Αντώνιος, Παιδοψυχίατρος (Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Θεσσαλονίκης: 1982-83 και Πρόεδρος της Hel.M.S.I.C. Ελλάδος: 1984-85).
28. Στυλιανάκη-Κεραμιδά Αγνή, Παιδίατρος (Μέλος του Δ.Σ.: 1984-85 στην Επιτροπή Θεσσαλονίκης).
29. Τσάκου Ευαγγελία.
30. Φωτιάδου Μαρία (εργάζεται στη Μ. Βρετανία).

Όλοι οι προαναφερθέντες συνάδελφοι συνεργάστηκαν, στα πλαίσια της Hel.M.S.I.C. στη Θεσσαλονίκη, την περίοδο 1981-1986 σε δραστηριότητες, από τις οποίες οι πλέον αξιοσημείωτες, τις οποίες ενθυμούμαι λόγω της συμμετοχής μου στην ανάπτυξή τους, είναι οι εξής:

A. ΜΟΡΦΩΤΙΚΕΣ ΑΝΤΑΛΛΑΓΕΣ (Standing Committee on Professional Exchange – S.C.O.P.E.): Κατά την περίοδο της θητείας μου ως L.E.O. της Επιτροπής Θεσσαλονίκης (1982-83) και ως N.E.O. της Hel.M.S.I.C. (1983-85), είχα την πρωτοβουλία και τον συντονισμό των εξής δραστηριοτήτων, οι οποίες αναπτύχθηκαν με την υποστήριξη όλων των μελών της Επιτροπής:

1. Οργάνωση πιλοτικού Summer School με αντικείμενο **“Gross Anatomy”** στη Θεσσαλονίκη, σε συνεργασία με το Εργαστήριο Περιγραφικής Ανατομικής του Α.Π.Θ. (Διευθυντής: Καθηγητής Μ. Πολυζώνης) το καλοκαίρι του 1983. Το πιλοτικό αυτό Summer School το παρακολούθησαν επί δύο εβδομάδες επτά (7) αλλοδαποί φοιτητές, με κύριο εκπαιδευτή τον νυν Ομ. Καθηγητή Α.Π.Θ. κ. Π. Ξεπουλιά.

Οι συγκεκριμένοι αλλοδαποί φοιτητές είχαν έρθει σε νοσοκομεία της Θεσσαλονίκης, στα πλαίσια των μορφωτικών ανταλλαγών, και η συμμετοχή τους στο Summer School περιλάμβανε, κάθε εργάσημη ημέρα κατά τις ώρες 14:00-18:00, θεωρία και ασκήσεις ανατομής επί πτώματος.

2. Οργάνωση πιλοτικού Σεμιναρίου με αντικείμενο **«Πειραματική Φυσιολογία»** στη Θεσσαλονίκη, σε συνεργασία με το Εργαστήριο Πειραματικής Φυσιολογίας του Α.Π.Θ. (Διευθυντής: Καθηγητής Μ. Αποστολάκης) το καλοκαίρι του 1984. Το πιλοτικό αυτό σεμινάριο το παρακολούθησαν επί δύο εβδομάδες πέντε (5) αλλοδαποί φοιτητές, με κύριο εκπαιδευτή τον Αν. Καθηγητή Νευροφυσιολογίας Μ. Μαδεμτζίδη.

Οι συγκεκριμένοι αλλοδαποί φοιτητές είχαν έρθει σε νοσοκομεία της Θεσσαλονίκης, στα

Iation Activities – S.C.O.P.A.)

1. Το 1985 και ύστερα από σχετική προεργασία που ανέλαβα ως Πρόεδρος της Επιτροπής Θεσσαλονίκης, συγκροτήθηκε ομάδα φοιτητών, η οποία, αφού ενημερώθηκε και εκπαιδεύτηκε επί θεμάτων οικογενειακού προγραμματισμού από μέλη Δ.Ε.Π. του Εργαστηρίου Υγιεινής Α.Π.Θ. (Γ. Σταθόπουλος – Επ. Καθηγητής Α.Π.Θ., Α. Γρηγοριάδου και Κ. Δελίδου – Λέκτορες Α.Π.Θ.), πραγματοποίησε 5 ενημερωτικές εκδηλώσεις σε αντίστοιχο αριθμό σχολείων της Θεσσαλονίκης.

Ανάλογη πρωτοβουλία επαναλήφθηκε, κατ' έτος, την περίοδο 1988-1991 με υπεύθυνο εκπαιδευτή τον Θ. Δαρδαβέση, ιατρό και Ειδικό Μεταπτυχιακό Υπότροφο του Α.Π.Θ., πρώην μέλος της Επιτροπής.

Σχόλιο

Τα όσα προαναφέρθηκαν αποτελούν μερικές μόνο από τις πλέον χαρακτηριστικές αναμνήσεις και εμπειρίες, τις οποίες είχα την ευκαιρία να αποκομίσω από τη θητεία μου ως μέλος της Hel.M.S.I.C., η οποία, σε μια περίοδο κατά την οποία τα προγράμματα φοιτητικών μορφωτικών ανταλλαγών ERASMUS – SOCRATES δεν είχαν αποκτήσει υπόσταση, έδιδε την ευκαιρία σε δεκάδες Έλληνες φοιτητές, κάθε χρόνο, να αποκομί-

ζουν μοναδικές εμπειρίες άσκησης σε νοσοκομεία άλλων χωρών με δωρεάν φιλοξενία, καθώς και την ευκαιρία σε δεκάδες αλλοδαπούς φοιτητές ιατρικής να γνωρίσουν την Ελλάδα. Παρά το γεγονός ότι στις μέρες μας οι ευκαιρίες των φοιτητών της ιατρικής για μετακινήσεις από και προς το εξωτερικό είναι σαφώς περισσότερες, η προσφορά της Hel.M.S.I.C. παραμένει σημαντικότατη, ενώ οι εμπειρίες τις οποίες αποκτούν τα μέλη τα οποία την πλαισιώνουν, σε επίπεδο διοίκησης, είναι αναμφίβολα εμπειρίες ζωής, οι οποίες συγκροτούν προσωπικότητες και διευρύνουν τους ορίζοντες της σκέψης. Εμπειρίες, που πάντα πίστευα και συνεχίζω να πιστεύω ότι πρέπει να βιώνει το δυνατό μεγαλύτερος αριθμός φοιτητών Ιατρικής του Α.Π.Θ. Για τον λόγο αυτό και όποτε μου δίνεται η ευκαιρία προτρέπω, ως ακαδημαϊκός δάσκαλος, τους φοιτητές μου να πλαισιώνουν την Επιτροπή και να υποστηρίζουν τις δραστηριότητές της.

Εύχομαι η Hel.M.S.I.C. να συνεχίσει να παράγει το πολύπλευρο έργο της, προσαρμοζόμενο στις ανάγκες και τις συνθήκες κάθε εποχής, με τρόπο πάντα αποτελεσματικό και ουσιαστικό. Η συμπλήρωση της πρώτης 50ετίας από την ίδρυσή της, ας είναι το ορόσημο για υψηλότερους στόχους προς όφελος της ιατρικής παιδείας και της ιπποκρατικής τέχνης.

